

LITHUANIAN / LITUANIEN / LITUANO A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon)/Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)/Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

A DALIS

Išanalizuokite vieną iš pateiktųjų tekstų:

1(a)

Netrukus iš trijų pusių į namus sugrižo tėvas, motina ir dukterys. Išsimaudęs šuniukas vėl voliojosi kieme, o mažoji sesers paklausė:

– Ar tu pas mus dažnai atvažiuosi? Mokysies, mokysies, pavargsi ir atvažiuosi į užtvanką išsimaudyti?

5 Šuniukas tuo metu sukľuso, galimas dalykas, jis kai ką ėmė suprasti, vanduo labai pagyvina smegenis. Sesuo mažajai atsakė:

– Žinoma, atvažiuosiu.

Tai buvo gana liūdnas atsakymas. Kai ką turbūt aiškiai suprato ir ji pati: kad nebegalima išvažiavus sugrižti taip pat; kad ji jau niekada nebebus tokia pat nei ant kalvelės, kur auga žemuogės ir kartais prisirpsta avietės, nei garvioje užtvankoje, nors šita tyli erčia ir trauks ją metams bėgant galbūt vis labiau ir labiau, tačiau kiekvienas toks sugrižimas reikš sugrižimą tik į praeitį – prie violetinių dobilų, prie užtvankos akmens, prie kalakutžolių kieme, nes tų dalykų gyvenime jau niekada jai nebebus.

15 Pirmasis taku, kaip ir pridera, ėjo tėvas. Jis nešė dukters lagaminą, paskui jį sekė duktė, motina, mažoji ir šuniukas. Paėjusi iki ažuolų, motina sulakstė atgal, basom kojom mušdama žole apžėlusį taką, ant tvoros ji paliko išaugtą dukters suknelę ir atnešė iš darželio gėlę, duktė ją paėmė, perduodama motinai skėtį. Šuniukas kartais užbėgdavo per dobilieną visiems už akių, norėdamas pasigirti, kad

20 kelią ir jisai žino.
– Šitoj vietoj kadaisė taip pat stovėjo didelis ažuolas, tik sykį trenkė į jį perkūnas, ir medis nudžiūvo. Paskui iš jo padariau stalą ir lieptą per upelį. Liko tik trys ažuolai.

– Pasakojai, tėti.

25 – Kur dabar dobilai, anais metais šernas nudūrė mūsų šuniuką.

– Šnekėjai, mama.

– Tau gerai, tu išvažiuoji. O aš turiu pasilikti, – aplenkusi motiną, prie sesers pribėgo mažoji ir įsikibo į ranką.

– Greit išvažiuosi ir tu.

30 – Ai, dar negreit.

– Prabėgs laikas, nepajusi.

– Tu išvažiuoji, ir tau taip atrodo.

Prie įkaitusio asfalto žmonės iš miško erčios atėjo greitai, o autobuso laukti ilgai nereikėjo, sustojo aikštelėje, kriuksėdamas ir pūtuodamas lyg didelis šernas.

35 Tėvas padėjo įkelti lagaminą, motina padavė dukteriai skėtį, pamatydama, kokiom akim į jos vaiką spoksojo jaunas šoferis, mažoji pasiliko kitoje griovio pusėje, nususuko ir visai į mašiną nežiūrėjo. Greit autobusas pasijusino, nuo asfalto papūsdamas pro dūmus mėlyną smėlį, ir pasilikusieji, važiuojant mašinai, dar pamatė, kad mergaitė jiems šypsojosi ir laikė motinos nuskintą gėlę. Šuniukas viduje,

- 40 matyt, pritarė mažajai – jis iššoko į plentą ir, piktai viauksėdamas, bandė autobusą pavyti ir įkasti į tekinį.

Juozas Aputis. Erčia, kur gaivus vanduo (1970)

- Apibūdinkite apsakymo ištraukoje pavaizduotą situaciją.
- Įsigilinkite ir aptarkite kiekvieno personažo laikyseną.
- Kuo savitas autoriaus pasakojimo būdas?
- Ką rašytojas norėjo perteikti šiuo epizodu?

1(b)

Yra šalis, kur upės teka
Linksmi tarp girių užiančių
Ir meiliai tarp savęs šneka
Prie giesmininkų vėversių.
5 Ten prakaitas aplieja žmones
Prie vasaros darbų sunkių
Ir prastas aprėdals marškonis
Apdengia sąnarius visų.
Bent tave meiliai pavaišina,
10 Kaip tik nueisi į svečius, –
Ten tave myli, valgydina,
Kiek daleidžia išteklius.
Ir grakščios tos šalies merginos
Ten žydi vis kuo nopusčiau...
15 Šalis ta Lietuva vadinasi –
Bet aš neilgai ten buvau...
Atsimenu, kada į guolį
Saulutę prašo vakarai
Ir gieda lietuviai varguoliai,
20 Nes pabaigti dienos darbai...
Kaip tąsyk mergos veidą skaistų
Prie rūtų lenkia kvepiančių,
Dainuodamos jas meiliai laisto,
Lelijų skinas žydinčių.
25 Atsimenu, kaip vakars šiltas
Po vasaros kaitrios dienos
Ir oras, ramumu išpiltas,
Nenoroms traukia prie dainos,
Kaip tąsyk varpas sunkiai gaudžia
30 Ir užgirdėt toli toli...
Seniai jau paukščiai medžiuos snaudžia,
Bet pats užmigti negali...
Kaip vandens upės mislys teka,
Idėjos reiškiasi galvoj,
35 Gamta su tavim, rodos, šneka:
„Gražu, gražu mūs Lietuvoj...“
O tėviške! kaip mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai, - -
To neišreikš nė vienas raštas,
40 Tą pasakys vieni jausmai...

Pranas Vaičaitis. Yra šalis... (1903)

- Apie ką šis eilėraštis?
- Aptarkite pagrindinius Lietuvos peizažo ir žmonių gyvenimo vaizdus, minimus šiame eilėraštyje.
- Paanalizuokite lyrinio subjekto jausmus ir jų raidą.
- Aptarkite eilėraščio struktūrą, stilių, kalbą.

B DALIS

Parašykite rašinį, pasirinkę VIENA iš žemiau pateiktųjų temų. Atsakydami turite remtis mažiausiai dviem studijuotais kūriniais iš trečiojo Jūsų programos skyriaus. Galite pasitelkti ir kitus kūrinius, tačiau jų analizė negali būti Jūsų rašinio pagrindas.

2. Palyginkite, kaip traktuojamas gamtos arba antgamtinis pasaulis dviejuose Jūsų studijuotuose kūrinuose.
3. Koku mastu ir kaip Jūsų studijuotų kūrinių veikėjų poelgius valdo meilė arba neapykanta?
4. Palyginkite Jūsų studijuotų kūrinių autorių požiūrį į technikos progresą arba šiuolaikinę civilizaciją. Koku būdu tie požiūriai išreikšti?
5. „Literatūros kūrinio veikėjai gali būti stiprūs arba silpni, žavūs arba atgrasūs, bet jie visada privalo būti įtikinantys. „Kas daro veikėją įtikinantį? Atsakymą iliustruokite savo studijuotais kūriniais.
6. Ar tik laimingą pabaigą turintis literatūros kūrinys gali suteikti skaitytojui malonumą? Pasvarstykite, remdamiesi dviem arba keliais skaitytais kūriniais.